
ضروریات سم‌شناسی بالینی

مؤلفین: دکتر حسین سعیدی (متخصص اطفال، فلوشیپ
طب اورژانس، استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران)
دکتر بهروز هاشمی دمنه (متخصص طب اورژانس)

www.ketab.ir

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : ضروریات سم‌شناسی بالینی / تألیف حسین سعیدی، بهروز هاشمی‌دمنه.
مشخصات نشر : تهران: رویان پژوه: انسان، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری : ۶۹۶ ص: جدول.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۲۷-۶-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : مسمومیت - خدمات اورژانس
موضوع : مسمومیت - تشخیص
موضوع : مسمومیت - درمان
شناسه افزوده : هاشمی دمنه، بهروز، ۱۳۵۲ -
رده بندی کنگره : RA۱۷۲۴/۵۱ ض ۷۴
رده بندی دیویی : ۶۱۵/۹
شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۰۴۰۳۱

ضروریات سم‌شناسی بالینی

مولفین: دکتر حسین سعیدی، دکتر بهروز هاشمی دمنه

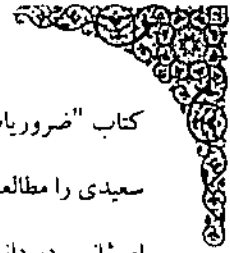
ناشر: رویان پژوه - انسان
چاپ اول: ۱۳۹۰
صفحه‌آرایی: مؤسسه مهراد
طراح جلد: محمدمامین ناهیدی
چاپ: بهمن
قطع و تعداد صفحات: وزیری - ۶۹۶
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۵۹۰۰ تومان

شابک: 978-600-91727-6-4 ISBN:

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، رویروی دبیرخانه دانشگاه تهران، ساختمان امیرکبیر، طبقه دوم
تلفن: ۶۶۴۸۶۳۲۲ - ۶۶۴۸۶۳۲۶

www.RPpub.ir

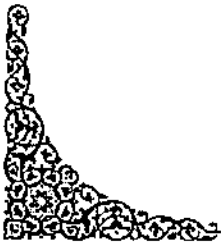

کتاب "ضروریات سم شناسی بالینی" تألیف همکار عزیز و دانشمند جناب آقای دکتر حسین سعیدی را مطالعه نمودم. ایشان را بنده و همه همکارانی که از بدو تاسیس رشته تخصصی طب اورژانس در دانشگاه علوم پزشکی ایران آستین همت بالا زده و به توسعه و بالندگی رشته در سطح کشور کمک نموده‌اند، می‌شناسند. تلاش پیگیر و وجدان حرفه‌ای ایشان از یک سو و علاقمندی، مطالعات و تجربیات ایشان در حوزه سم شناسی بالینی از سوی دیگر کافی است تا نظر مخاطب را برای مطالعه این کتاب جلب نماید. اینجانب مفتخر است که مطالعه این کتاب را به همه علاقمندان به ویژه اساتید و دستیاران طب اورژانس و همه شاغلین در بخش‌های اورژانس توصیه نمایم. از ویژگی‌های این کتاب آن است که عمده‌تأ با استفاده از دو کتاب اصلی رشته طب اورژانس به مقابله مفاهیم آن با کتب مرجع سم شناسی بالینی نظیر گلدفرانک، نورد و کتاب داروشناسی کت زونگ پرداخته و منجر به اصلاحاتی قابل توجه شده است.

در این کتاب استفاده مناسب از تصاویر رنگی مارها و آبریان و گیاهان سمی مجموعه‌ای مناسب برای آماده سازی دستیاران طب اورژانس در امتحانات مختلف را فراهم می‌آورد. بیان نقطه نظرات مولفین مختلف این امکان را به خواننده می‌دهد تا ضمن حل‌جعی مطالب در انتخاب مناسب‌ترین روش درمانی نیز امکانات مختلف را برآورد نماید. امیدوارم که تلاش‌های ایشان و یاری همکارانشان در تهیه این کتاب مورد رحمت خدای تعالی و استفاده علاقمندان قرار گیرد.

دکتر علی بیداری

رئیس انجمن علمی تخصصی طب اورژانس ایران

سم‌شناسی بالینی بدون شک یکی از شاخه‌های بسیار مهم طب به شمار می‌رود. تدوین این مجموعه به منظور فراهم آوری مجموعه‌ای قابل دسترسی و قابل استناد جهت دستیاران و شاغلین در بخش‌های اورژانس صورت گرفته است. شروع این کار به پیشنهاد آقای دکتر فرخ ارغوانی در روزهای اولیه در دسترس قرار گرفتن چاپ ششم کتاب طب اورژانس تیتینالی صورت گرفت. براین اساس فصول کاربردی از این کتاب انتخاب و ترجمه گردید. مولف براساس دانش و تجربه نسبی خود، با گردآوری مطالبی مناسب و در خور از کتاب گلد فرانک و مسمومیت‌های فور و داروشناسی کت زونگ نیز به غنای مطالب کمک کرده است. این مجموعه در سال ۱۳۸۵ بنا به درخواست دستیاران طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی ایران به صورت دست نوشته در اختیار ایشان قرار گرفت.

در زمستان ۱۳۸۸، بنا به پیشنهاد همکار محترم آقای دکتر بهروز هاشمی که از متخصصین توانای طب اورژانس دانشگاه علوم ایران می‌باشند، کار مقابله متن با مندرجات مسمومیت‌های چاپ هفتم کتاب روزن انجام و فصولی همچون گزش‌ها و گیاهان سمی هم با توجه بیشتری تکمیل گردید.

این کتاب با توجه به هدف از تالیف آن که همانا فراهم آوری یک منبع به روز و مناسب جهت شاغلین حرفه طب اورژانس و نیز دیگر همکاران محترم شاغل در بخش‌های اورژانس است، می‌تواند نقش خود را در آماده سازی دانشجویان و دستیاران این رشته در آزمون‌های مختلف را نیز ایفا نماید. همچون دیگر فعالیت‌های انسانی، این مجموعه نیز در ذات خود خالی از اشکال و ایراد نمی‌باشد. امیدوارم ارشادات و راهنمایی‌های خوانندگان محترم در رفع این ایرادات غیر عمدی به یاری مولف بشتابد.

از زحمات آقای دکتر هاشمی در فراهم آوردن مطالب از چاپ هفتم روزن و مجموعه فعالیت‌های چشم گیر و ارزشمند ایشان به منظور آماده سازی و به چاپ رساندن این کتاب تشکر می‌کنم. همچنین از تلاش‌های آقای دکتر فرخ ارغوانی در تهیه دست نوشته اولیه این حرکت و حمایت‌های ایشان هم سپاسگزاری می‌شود. از تلاش‌های آقای امامی‌زاده در انتشارات رویان‌پژوه نیز تشکر به عمل می‌آید.

فصل ۱: مقدمه.....	۱۴
نگاه کلی به بیمار مسموم.....	۳۰
مراقبت از راه‌های هوایی.....	۴۳
علامت شناسی.....	
فصل ۲: داروها.....	
مسکن‌ها:.....	
استامینوفن.....	۶۸
سالیسیلات‌ها و آسپیرین.....	۷۸
داروهای ضدالتهابی غیراستروئیدی (NSAIDs).....	۹۱
آرام بخش‌ها:.....	
بنزودیازپین‌ها.....	۹۶
سندروم ترک بنزودیازپین‌ها.....	۱۰۰
گاها هیدروکسی بوتیرات.....	۱۰۱
بوسپرون.....	۱۰۴
کلرال هیدرات.....	۱۰۵
مپروپامات.....	۱۰۷
متاکولون.....	۱۰۹
زالپن.....	۱۱۱
زلیدم.....	۱۱۲
باربیتورات‌ها.....	۱۱۴
سندروم محرومیت از باربیتورات‌ها.....	۱۱۹
فنی‌توئین و فوزفنی‌توئین.....	۱۲۰
داروهای ضد افسردگی و ضد جنون:.....	
ضد افسردگی‌های سه حلقه‌ای.....	۱۲۸
داروهای ضد افسردگی جدید.....	۱۳۷
ترازودون.....	۱۳۸
نفازودون.....	۱۴۱
بوپروپیون.....	۱۴۲
میرتازاپین.....	۱۴۵
مه‌ار کننده انتخابی بازجذب سروتونین.....	۱۴۶
سندروم سروتونین.....	۱۵۱
مه‌ار کننده‌های مونوآمین اکسیداز.....	۱۵۴
واکنش تیرامین.....	۱۶۲

۱۶۴.....	لیتیوم.....
۱۷۱.....	آنتی سایکوتیک‌ها.....
۱۸۰.....	مسمومیت آنتی کولینرژیکی.....
.....	داروهای قلبی:.....
۱۸۹.....	مسمومیت بلوک کننده‌های بتا.....
۲۰۰.....	مسدود کننده‌های کانال کلسیم.....
۲۱۱.....	گلیکوزیدهای دیژیتال.....
.....	داروهای ضد فشارخون:.....
۲۲۳.....	دیورتیک های تیازیدی.....
۲۲۵.....	دیورتیک های نگهدارنده پتاسیم.....
۲۲۶.....	دیورتیک های اسموتیک.....
۲۲۷.....	لوپ دیورتیک ها.....
۲۲۸.....	کلونیدین.....
۲۳۰.....	هیدرالازین.....
۲۳۱.....	مینوکسیدیل.....
۲۳۲.....	سدیم نیتروپروساید.....
۲۳۵.....	آنتاگونیست های گیرنده α_1 - آدرنژیک محیطی.....
۲۳۶.....	مهار کننده های آنزیم مبدل آنژیوتانسین.....
۲۳۷.....	آنتاگونیست گیرنده آنژیوتانسین.....
۲۳۸.....	تنوفیلین.....
.....	داروهای کاهنده قند خون:.....
۲۴۴.....	انسولین.....
۲۴۵.....	سولفونیل اوره آ.....
۲۴۵.....	بیگوانیدها.....
۲۴۶.....	مهار کننده های α - گلیکوزیداز.....
۲۴۶.....	تیازولیدینویون ها.....
۲۴۷.....	مشتقات بنزوتیک اسید (میگلیتینید).....
.....	ویتامین‌ها:.....
۲۵۰.....	ویتامین A.....
۲۵۱.....	ویتامین D.....
۲۵۲.....	ویتامین E.....
۲۵۳.....	ویتامین K.....
۲۵۴.....	ویتامین β_1 (تیامین).....
۲۵۴.....	ویتامین B _۲ (ریبوفلاوین).....
۲۵۴.....	ویتامین B _۳ (نیاسین).....
۲۵۵.....	ویتامین B _۶ (پیریدوکسین).....

۲۵۶	ویتامین B ₁₂
۲۵۶	بیوتین
۲۵۶	اسید فولیک
۲۵۷	ویتامین C

فصل ۳: مواد اعتیادآور و روانگردان

۲۶۰	ایونیدها
۲۷۲	کوکائین، آمفتامین و محرک ها
۲۸۳	آل اس دی (دی اتیل امید اسید لیزرژیک)
۲۸۵	پسیلوسیپین
۲۸۶	مسکالین
۲۸۷	اکستازی
۲۹۰	ماری جوانا
۲۹۲	فن سیکلیدین
۲۹۵	تاتوره
۲۹۵	کتامین
۲۹۶	کافئین
۲۹۹	نیکوتین
	الکل ها:
۳۰۱	اتانول
۳۰۵	ایزوپروپانل
۳۰۹	متانول
۳۱۵	اتیلن گلیکول

فصل ۴: سموم گیاهی و جانوری

۳۲۸	ترکیبات ارگانوفسفره
۳۴۰	کاربامات ها
۳۴۱	ارگانو کلرین ها
۳۴۴	پیرترین ها
	علف کش ها:
۳۴۶	علف کش های کلروفنوکیسی
۳۴۷	علف کش های بیبیریدیل
۳۴۸	پارا اکوات
۳۵۳	دی کوآت
۳۵۳	علف کش های استخلاف اوره
۳۵۳	علف کش های ارگانوفسفره

.....	جونده کش‌ها:
۳۵۴.....	مواد غیر ضد انعقادی.....
۳۵۵.....	آرسنیک.....
۳۵۶.....	کربنات باریوم.....
۳۵۷.....	فسفر زرد یا الممتال.....
۳۵۷.....	ان-۳- پیریدل متیل- ان پرین- پی- نیترو فنیل یورآ.....
۳۵۷.....	مونوفلورا استات سدیم.....
۳۵۸.....	استریکنین.....
۳۵۹.....	سولفات تالیوم.....
۳۶۰.....	فسفید روی.....
۳۶۱.....	آلفا- نفتیل- تیویورآ.....
۳۶۱.....	کوله کلسیفرویل.....
۳۶۲.....	برومتالین.....
۳۶۲.....	نوربورما یدا کاربو کسامید.....
۳۶۲.....	اسکویل قرمز.....
۳۶۳.....	مواد ضد انعقادی نوع وارفارین.....
۳۶۴.....	سوپروارفارین نسل دوم و مشتقات اینداندیون.....

فصل ۵: گیاهان و قارچ‌های سمی

۳۶۸.....	گیاهان سمی.....
۳۶۹.....	اثرات سمی گیاهان.....
۳۸۱.....	گیاهان سمی ایران.....
.....	شناسایی و درمان گیاهان سمی شایع در ایران:
۳۸۹.....	Abrus precatorius.....
۳۹۰.....	Aloe vera.....
۳۹۰.....	Atropa belladonna.....
۳۹۱.....	Brassaia.....
۳۹۱.....	Cactaceae.....
۳۹۲.....	Caladium.....
۳۹۲.....	Capsicum annum.....
۳۹۳.....	Cicuta maculate.....
۳۹۴.....	Conium maculate.....
۳۹۴.....	Colchicun.....
۳۹۵.....	Convallaria majalis.....
۳۹۵.....	Datura stramonium.....
۳۹۶.....	Dieffenbachia.....

۳۹۷	Digitalis purpurea
۳۹۷	Epipremnum aureum
۳۹۸	Eucalyptus
۳۹۸	Euphorbia pulcherrima
۳۹۸	Faba vulgaris
۳۹۹	Ilex
۳۹۹	Lantana camara
۴۰۰	Nerium oleander
۴۰۱	Nicotiana tabacum
۴۰۲	Philodendron
۴۰۲	Phytolacca Americana/Phytolacca decandra
۴۰۲	Pyracantha
۴۰۳	Rhododendron
۴۰۴	Ricinus communis
۴۰۴	Spathiphyllum
۴۰۵	Solanum
۴۰۵	Taxus
۴۰۶	Urtica
	شناسایی چند دسته از گیاهان با مسمومیت مشابه:
۴۰۶	مسمومیت با آمیگدالین
۴۰۷	مسمومیت با اوروشیول
۴۰۸	قارچهای سمی
۴۰۹	تقسیم بندی بر اساس بالین
۴۱۲	علائم گوارشی با شروع زودرس
۴۱۲	علائم نرولوژیک با بروز زودرس
۴۱۴	علائم موسکارتینی با شروع زودرس
۴۱۵	علائم گوارشی با شروع دیررس
۴۱۹	نارسایی کلیوی با شروع دیررس
۴۲۰	واکنش دی سولفیرام با شروع تاخیری
	تقسیم بندی بر اساس دسته بندی قارچ ها:
۴۲۱	قارچ های حاوی سیکلوپتید
۴۲۳	قارچ های حاوی گایرومیتین
۴۲۴	قارچ های حاوی موسکارتین
۴۲۵	قارچ های حاوی کوپرین
۴۲۶	قارچ های حاوی اسید ایبوتیک و موسیمول
۴۲۷	قارچ های حاوی پسلوسین

۴۲۸.....	قارچ های حاوی سم گوارشی.....
۴۲۸.....	قارچ های حاوی اُرلین و اُرلانتین.....
۴۲۹.....	قارچهای حاوی آلنیک نورلوسین.....
۴۳۰.....	قارچهای مولد رابدومیولیز.....

فصل ۶: مسمومیت با مواد صنعتی و محیطی

.....	ترکیبات سوزاننده:.....
۴۳۶.....	اسیدها و بازها.....
۴۴۵.....	باتری های دیسکی.....
۴۴۵.....	تماس چشمی با مواد سوزاننده.....
۴۴۶.....	اسید هیدروفلوریک.....
۴۴۸.....	بتادین.....
۴۴۹.....	فنل و مشتقات آن.....
۴۵۰.....	اسید فورمیک.....
۴۵۰.....	آمونیاک.....
۴۵۱.....	سیمان.....
۴۵۱.....	قیر.....
۴۵۲.....	فلزات.....
۴۵۳.....	سوختگی های مربوط کیسه های هوا.....
۴۵۳.....	فسفر سفید.....
۴۵۶.....	توکسینهای استنشاقی.....
۴۵۷.....	آسفیکس ساده.....
۴۵۸.....	محرکهای ریوی.....
۴۶۱.....	استنشاق دود.....
۴۶۴.....	مسمومیت با مونوکسید کربن.....
۴۶۷.....	مسمومیت همزمان مونوکسید کربن و سیانید.....
۴۶۷.....	سیانور.....
.....	اختلالات هموگلوبین.....
۴۷۹.....	مت هموگلوبینمی.....
۴۸۴.....	سولفهموگلوبینمی.....
۴۸۵.....	هیدروکربن ها و مواد فرار.....
۴۹۷.....	نیترات ها و نیتريت ها.....
.....	مسمومیت با فلزات:.....
۵۰۰.....	آهن.....
۵۱۰.....	سرب.....
۵۱۷.....	سرب آلی.....
۵۱۸.....	جیوه.....

۵۳۴.....	آرسنیک
۵۳۰.....	آرسین

فصل ۷: سلاحهای شیمیایی و بیولوژیک

۵۳۳.....	عوامل اعصاب
.....	مواد تاووزا:
۵۳۷.....	خردل
۵۳۸.....	لویزیت
۵۳۸.....	فسژین
.....	عوامل تنفسی:
۵۴۰.....	فسژین
۵۴۲.....	آمونیاک
۵۴۳.....	کلر
۵۴۴.....	اکسیدهای نیترژن
.....	سموم متابولیک:
۵۴۴.....	سیانور
۵۴۴.....	سولفید هیدروژن
۵۴۵.....	ریسین
۵۴۵.....	هیدروکربن ها
۵۴۶.....	عوامل کنترل شورش
۵۴۷.....	عوامل ناتوان کننده

فصل ۸: گزیدگی ها

۵۵۰.....	بال غشائیان
۵۵۰.....	زنبورها
۵۵۴.....	مورچگان
۵۵۵.....	کنه
۵۵۶.....	پشه ها
۵۵۷.....	مگس ها
۵۵۷.....	کک
۵۵۸.....	ساس های بوسنده و ساس های رختخواب
۵۵۸.....	لارو و شب پره
۵۵۹.....	سوسک های تاووزا
۵۶۰.....	عنکبوت ها
۵۶۰.....	عنکبوت (آرانی)
۵۶۳.....	عنکبوت دوره گرد (نگناریا آگرتیس)
۵۶۴.....	عنکبوت بیوه (لاترودکتوس)

۵۶۷.....	عنکبوت مسلح (فونوتریا)
۵۶۸.....	عقرب گزیدگی
۵۷۰.....	عقرب‌های ایران
۵۷۰.....	عقرب غیر حفار همیسکریپوس لپتورس
۵۷۱.....	عقرب حفار اسکریوماروس
۵۷۱.....	عقرب غیر حفار مزبوتوس اوپوس
۵۷۱.....	عقرب حفار آدنتبوتوس دریا
۵۷۱.....	عقرب غیر حفار آندرکتوس کراسیکودا
۵۷۱.....	عقرب غیر حفار بتوس شاخ
۵۷۲.....	مارها
۵۷۲.....	کلیاتی درباره مارهای ایران
۵۷۲.....	آمار مارگزیدگی
۵۷۳.....	شناخت مارهای ایران
۵۸۳.....	درمان مارگزیدگی
۵۹۳.....	اسامی مارهای ایران
۵۹۳.....	مارهای سمی
۶۰۸.....	مارهای نیمه سمی
۶۱۳.....	مارهای غیر سمی
۶۴۰.....	گیلا مانستر
۶۴۱.....	حیوانات دریایی سمی
۶۴۷.....	تصاویر
۶۶۷.....	اندکس فارسی
۶۷۹.....	اندکس انگلیسی
۶۹۵.....	مراجع